

RAMMEAFTALE OM SAMARBEJDE

mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og republikkerne Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

på den ene side, og

REGERINGERNE FOR COSTA RICA, EL SALVADOR, GUATEMALA, HONDURAS NICARAGUA OG PANAMA

på den anden side,

SOM TAGER HENSYN TIL de traditionelle venskabsforbindelser mellem Det Europæiske Fællesskab, i det følgende benævnt »Fællesskabet« og republikkerne Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama, i det følgende benævnt »Mellemamerika«, der i de sidste ni år er blevet styrket gennem etableringen af en frugtbar politisk dialog og et økonomisk samarbejde, som det er vigtigt at uddybe,

SOM HENVISER TIL den store betydning, iværksættelsen af den samarbejdsaftale, der blev undertegnet i Luxembourg den 12. november 1985, har haft for Mellemamerika, og til slutkommunikéerne fra ministermøderne mellem Fællesskabet og Mellemamerika,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilslutning til principperne i De Forenede Nationers Pagt, folkeretten samt de demokratiske værdier og respekten for menneskerettighederne og som fremhæver betydningen af den resolution, der blev vedtaget af Rådet og Fællesskabets medlemsstater den 28. november 1991 om menneskerettigheder, demokrati og udvikling,

SOM UNDERSTREGER de fremskridt på fredsområdet og det demokratiske område, som de mellemamerikanske lande har gennemført i forbindelse med de processer for national dialog og forsoning, der er igangsat i regionen, samt de betydelige bestræbelser, der er udfoldet til overholdelse af menneskerettighederne,

SOM ERKENDER, at udviklingen er en afgørende forudsætning for konsolideringen af fred og demokrati og grundlæggende for, at de mellemamerikanske folks økonomiske og sociale rettigheder kan fremmes,

SOM ERKENDER den betydning, Fællesskabet tillægger en udvikling af handelen og det økonomiske samarbejde med udviklingslandene, ligeledes under hensyntagen til retningslinjerne for og resolutionerne om samarbejdet med udviklingslandene i Latinamerika og Asien,

SOM ERKENDER de positive følger af processen for modernisering og økonomisk reform og den handelsliberalisering, som de mellemamerikanske regeringer har iværksat, samt behovet for at lade disse reformer ledsage af en styrkelse af de sociale rettigheder for de dårligst stillede befolkningsgrupper, og som er overbevist om, at samarbejdet med Fællesskabet bidrager betydeligt til at løse problemerne i forbindelse med den meget store fattigdom i regionen,

SOM ERKENDER betydningen af at bidrage til, at Mellemamerika integreres mere i verdensøkonomien,

SOM ER OVERBEVIST OM betydningen af en fri international handel, principperne for det multilaterale handelssystem og øget investering samt respekten for intellektuel ejendomsret,

SOM UNDERSTREGER den særlige betydning, parterne tillægger større miljøbeskyttelse med det mål at opnå en bæredygtig udvikling,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at det er nødvendigt hurtigt at styrke det internationale samarbejde til bekæmpelse af problemerne i forbindelse med narkotika,

SOM TAGER HENSYN TIL nødvendigheden af at fremhæve kvindens rolle som et væsentligt element i udviklingsprocesserne,

SOM UNDERSTREGER de fremskridt, der er sket i det mellemamerikanske integrationssystem (SICA), som følge af de i Tegucigalpa-protokollen indeholdte reformer af charteret for Organisationen af Centralamerikanske stater (OCAS), og som tager i betragtning, at Mellemamerika består af udviklingslande,

SOM ER OVERBEVIST OM, at det er nødvendigt at indlede en ny etape for samarbejde mellem de to regioner, således som det blev fremhævet på San José VIII-ministerkonferencen, og som anerkender aftalens grundlæggende mål, som er at konsolidere, uddybe og diversificere forbindelserne mellem de to parter,

HAR VEDTAGET at indgå denne aftale og har med henblik herpå som befuldmægtigede udpeget:

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Niels Helveg PETERSEN
Danmarks Udenrigsminister
Formand for Rådet for De Europæiske Fællesskaber

Manuel MARIN
Medlem af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN COSTA RICA:

Bernd H. NIEHAUS QUESADA
Udenrigsminister

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN EL SALVADOR:

Dr. José M. PACAS CASTRO
Udenrigsminister

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN GUATEMALA:

Gonzalo MENENDEZ PARK
Udenrigsminister

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN HONDURAS:

Mario CARIAS ZAPATA
Udenrigsminister

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN NICARAGUA:

Ernesto LEAL
Udenrigsminister

FOR REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN PANAMA:

Julio LINARES
Udenrigsminister

SOM efter at have udvekslet deres fuldmagter og fundet dem i god og behørig form

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE BESTEMMELSER:

Artikel 1

Samarbejdets demokratiske grundlag

Samarbejdsforbindelserne mellem Fællesskabet og Mellemamerika samt alle bestemmelserne i denne aftale bygger på respekten for de demokratiske principper og menneskerettighederne, som ligger til grund for såvel Fællesskabets som Mellemamerikas interne og internationale politik, og som udgør et væsentligt element i denne aftale.

Artikel 2

Styrkelse af samarbejdet

De kontraherende parter forpligter sig til at styrke og diversificere deres samarbejdsforbindelser på alle områder af fælles interesse, navnlig på det økonomiske, finansielle, handelsmæssige, sociale, videnskabelige og tekniske område og på miljøområdet og til at fremme styrkelsen

og konsolideringen af det mellemamerikanske integrationsystem.

Under hensyntagen til de mellemamerikanske landes særlige stilling som udviklingslande iværksætter Fællesskabet dette samarbejde, således at det bliver til størst mulig fordel for disse lande.

Artikel 3

Økonomisk samarbejde

1. De kontraherende parter forpligter sig til under hensyntagen til deres gensidige interesser og deres økonomiske målsætninger på mellemlang og lang sigt at opretholde et så bredt økonomisk samarbejde som muligt uden på forhånd at udelukke noget område. Målsætningerne for dette samarbejde er navnlig:

- a) i almindelighed at styrke og diversificere deres økonomiske forbindelser

- b) under behørig hensyntagen til miljøbeskyttelsen at bidrage til en bæredygtig udvikling af deres respektive økonomier og en højnelse af deres respektive levestandarder
- c) at fremme en udvidelse af samhandelen med henblik på at diversificere denne og skabe åbning af samt forbedret adgang til nye markeder
- d) at fremme investeringsstrømmene og øge beskyttelsen af investeringer
- e) at fremme teknologioverførsel og samarbejde mellem de erhvervsdrivende, især mellem små og mellemstore virksomheder, således at det videnskabelige grundlag styrkes og innovationskapaciteten stimuleres hos begge parter
- f) at skabe grundlag for at hæve beskæftigelsesniveauet og forbedre produktiviteten
- g) at ansøre til foranstaltninger til udvikling af landdistrikter og forbedring af boligforholdene i byområder
- h) at støtte de mellemamerikanske landes bestræbelser på at iværksætte politikker, der tager sigte på at modernisere og udvikle landbruget og industrisektoren
- i) at støtte den mellemamerikanske integrationsproces
- j) at udveksle information om statistik og metoder.

2. De kontraherende parter fastlægger med henblik herpå efter fælles overenskomst, i gensidig interesse samt under hensyntagen til hver parts egne kompetencer og evner, områderne for deres økonomiske samarbejde uden på forhånd at udelukke noget område. Samarbejdet gennemføres især på følgende områder:

- a) modernisering af de produktive sektorer (industri, agroindustri, landbrug, kvægavl, fiskeri, fiskeopdræt, minedrift og skovbrug)
- b) energiplanlægning og rationel energiudnyttelse
- c) forvaltning og beskyttelse af naturressourcerne og miljøet
- d) teknologioverførsel
- e) videnskab og teknologi
- f) intellektuel ejendomsret, herunder industriel ejendomsret
- g) kvalitetsstandarder og -kriterier
- h) tjenesteydelser, herunder finansielle tjenesteydelser, turisme, transport, telekommunikation, telematik og edb
- i) udveksling af oplysninger om monetære spørgsmål og om harmonisering af makroøkonomiske politikker med henblik på at styrke den regionale integration

- j) tekniske, sundhedsmæssige og fyto- og zoosanitære forskrifter
- k) styrkelse af organer og institutioner for regionalt økonomisk samarbejde
- l) regional udvikling og integration i grænseområder.

3. Med henblik på at virkeliggøre målsætningerne for det økonomiske samarbejde bestræber de kontraherende parter sig i overensstemmelse med deres respektive lovgivninger bl.a. på at fremme:

- a) faglig bistand, navnlig i form af udsendelse af eksperter og gennemførelse af specifikke undersøgelser på de anførte samarbejdsområder
- b) etablering af joint ventures, licensaftaler, overførsel af knowhow, underleverancer o.a.
- c) udvidede kontakter mellem de to parter erhvervsledere, særlig ved tilrettelæggelse af konferencer, seminarer, handels- og industrimissioner med henblik på at øge samhandelen og investeringsstrømmene, forretningsrundrejser og generelle og sektorspecifikke messer
- d) fælles deltagelse af virksomheder fra Fællesskabet i messer og udstillinger, som afholdes i Mellemamerika og omvendt
- e) tekniske og videnskabelige forskningsprojekter samt udveksling af eksperter
- f) udveksling af oplysninger om de i denne aftale indeholdte samarbejdsområder, navnlig adgang til eksisterende eller fremtidige databaser
- g) oprettelse af netværk for erhvervsdrivende, særlig på industriområdet.

Artikel 4

Mestbegunstigelsesbehandling

De kontraherende parter indrømmer i deres handelssamkvem hinanden mestbegunstigelsesbehandling i overensstemmelse med bestemmelserne i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT).

Artikel 5

Udvikling af handelssamarbejdet

1. De kontraherende parter forpligter sig til i videst muligt omfang at udvikle og øge deres samhandel under hensyntagen til deres respektive økonomiske situation og således, at de tilstår hinanden de størst mulige indrømmelser.

2. Med henblik herpå aftaler parterne at undersøge, hvilke metoder og midler der kan bidrage til at nedbringe og fjerne de forskellige hindringer for handelsudviklingen, særlig ikke-toldmæssige og toldlignende hindringer, under hensyntagen til arbejdet på dette område i internationale organisationer.

3. Parterne undersøger mulighederne for i egnede tilfælde at indføre procedurer for fælles konsultationer.

Artikel 6

Retningslinjer for handelssamarbejdet

Med henblik på at opnå et mere dynamisk handelssamarbejde forpligter parterne sig til følgende:

- at fremme møder, udvekslinger og kontakter mellem virksomhedsledere hos de to parter med det formål at bestemme, hvilke varer der vil kunne afsættes på den anden parts marked
- at lette samarbejdet mellem deres respektive toldtjenester, særlig hvad angår erhvervsuddannelse, forenkling af procedurer og påvisning af overtrædelser af toldbestemmelserne
- at fremme og støtte handelsfremmende foranstaltninger såsom seminarer, symposier, handels- og industrimesser og -udstillinger, handelsmissioner, besøg, handelsuger, markedsundersøgelser, osv.
- at støtte deres respektive organisationer og virksomheder, således at de kan foretage gensidigt fordelagtige transaktioner
- at tage hensyn til deres respektive interesser for så vidt angår adgangen til hinandens markeder for basisprodukter, halvfabrikata og forarbejdede varer og stabiliseringen af verdensmarkederne for råvarer, i overensstemmelse med de mål, der er aftalt i de kompetente internationale institutioner
- at undersøge, hvilke metoder og midler der kan bidrage til at lette samhandelen og fjerne handelshindringerne under hensyntagen til arbejdet i internationale organisationer.

Artikel 7

Industrisamarbejde

1. Parterne bidrager til at udvide og diversificere produktionsgrundlaget i industri- og servicesektoren i de mellemamerikanske lande, idet de særlig fremmer samarbejdsforanstaltninger mellem små og mellemstore virksomheder hos de to parter med henblik på at lette deres

adgang til kapital, markeder og egnet teknologi samt gennemførelse af joint ventures.

2. Med henblik herpå stimulerer parterne inden for rammerne af deres respektive kompetencer projekter og foranstaltninger, der tager sigte på at fremme:

- en konsolidering og udvidelse af netværk, der oprettes til brug for samarbejdet
- en bred anvendelse af fællesskabsstøtteinstrumenterne, navnlig finansieringsinstrumentet »European Community Investment Partners« (ECIP), bl.a. ved i større omfang at benytte finansieringsinstitutionerne i den mellemamerikanske region
- samarbejdet mellem virksomhedsledere, f.eks. inden for joint ventures, underleverancer, teknologioverførsel licenser, anvendt forskning og franchiser

Artikel 8

Investeringer

1. De kontraherende parter er enige om:

- inden for rammerne af deres respektive kompetencer, forskrifter og politikker at arbejde for at øge gensidigt fordelagtige investeringer
- at søge at forbedre betingelserne for gensidige investeringer bl.a. ved at indgå aftaler mellem Fællesskabets medlemsstater og de mellemamerikanske lande om fremme og beskyttelse af investeringerne.

2. For at virkeliggøre disse mål aftaler de kontraherende parter at stimulere støtteforanstaltninger, der fremmer og tiltrækker investeringer, med henblik på at finde frem til nye investeringsmuligheder og fremme gennemførelsen heraf.

Disse foranstaltninger kan omfatte:

- a) seminarer, udstillinger og missioner for virksomhedsledere
- b) uddannelse af økonomiske beslutningstagere med henblik på igangsættelse af investeringsprojekter
- c) den nødvendige faglige bistand til gennemførelse af samfinansieringer
- d) foranstaltninger inden for rammerne af programmet »European Community Investment Partners« (ECIP).

3. I de forskellige former for samarbejde vil der kunne inddrages private, offentlige, nationale og multilaterale organisationer, herunder regionale finansieringsinstitutter fra såvel Mellemamerika som Fællesskabet.

*Artikel 9***Samarbejde mellem finansieringsinstitutter**

De kontraherende parter bestræber sig på efter behov og inden for rammerne af deres respektive programmer og lovgivninger at stimulere et samarbejde mellem finansieringsinstitutter gennem foranstaltninger, der kan fremme:

- udveksling af information og erfaringer på områder af gensidig interesse. Denne form for samarbejde kan bl.a. gennemføres ved hjælp af seminarer, konferencer og workshopper
- udveksling af eksperter
- gennemførelsen af faglig bistand
- udveksling af information om statistik og metoder.

*Artikel 10***Videnskabeligt og teknologisk samarbejde**

1. De kontraherende parter forpligter sig under hensyntagen til deres gensidige interesser og til målene for deres respektive politikker på det videnskabelige område til at udvikle et videnskabeligt og teknologisk samarbejde, der navnlig tager sigte på:

- at fremme udvekslingen af videnskabsmænd mellem Mellemamerika og Det Europæiske Fællesskab
- at etablere tættere forbindelser mellem videnskabs- og teknologikredse hos de to parter under hensyntagen til de eksisterende forskningscentre i de to regioner
- at fremme teknologioverførsel på et gensidigt fordelagtigt grundlag
- at iværksætte foranstaltninger til virkeliggørelse af målene for forskningsprogrammer, der er af interesse for begge regioner
- at styrke de mellemamerikanske landes forskningskapacitet ved at fremme foranstaltninger mellem videnskabelige og tekniske forskningscentre samt støtte fremskridt inden for teknisk og anvendt forskning
- at åbne muligheder for økonomisk, industrielt og handelsmæssigt samarbejde.

2. For at udvikle det videnskabelige og teknologiske samarbejde er parterne enige om i fællesskab at fastlægge områderne for deres samarbejde under hensyntagen til udviklingsbehovene i de mellemamerikanske produktionssektorer uden på forhånd at udelukke noget område.

Heriblandt kan særlig nævnes:

- udvikling og forvaltning af politikker for det videnskabelige og teknologiske område

- beskyttelse og forbedring af miljøet, herunder især beskyttelse og genbeplantning af regnskove og af landbrugszoner i grænseområder
- vedvarende energi og rationel udnyttelse af naturressourcerne
- tropisk landbrug, agroindustri og fiskeri
- sundhed, ernæring og socialforsorg i almindelighed og tropesygdomme i særdeleshed
- andre områder såsom boligforhold, byplanlægning, programmering og udvikling, transport og kommunikation
- integration og samarbejde på regionalt plan inden for videnskab og teknologi
- bioteknologi anvendt på det medicinske område og i landbruget
- gennemførelse af taksonomiske undersøgelser af den autoktone flora og fauna med henblik på udarbejdelse af en biologisk fortegnelse til brug for bl.a. lægevidenskab og landbrug.

3. De kontraherende parter fremmer og ansporer foranstaltninger til virkeliggørelse af målene for deres samarbejde, herunder navnlig:

- fælles gennemførelse af videnskabelige og teknologiske forskningsprojekter med deltagelse af såvel offentlige som private forskningscentre og andre kompetente institutioner fra begge parter
- uddannelse på passende niveau af mellemamerikanske erhvervsfolk, der beskæftiger sig med forskning og udvikling, særlig gennem seminarer, kurser og konferencer i europæiske centre samt udveksling af specialister og fagfolk og tildeling af stipendier til specialisering og praktikophold
- udveksling af videnskabelig information, navnlig gennem fælles afholdelse af seminarer, workshopper, arbejdsmøder og kongresser for forskere på højt niveau fra de to kontraherende parter
- udbredelse af information og af videnskabelig og teknologisk viden.

*Artikel 11***Samarbejde vedrørende standarder**

Uden at dette berører parternes internationale forpligtelser, træffer de kontraherende parter inden for rammerne af deres kompetencer og i overensstemmelse med deres respektive lovgivninger foranstaltninger med henblik på at mindske de eksisterende forskelle inden for metrologi, standardisering og certificering ved at fremme anvendelsen af kompatible standarder og certificeringssystemer. Med dette formål for øje fremmer de i særdeleshed:

- samvirke mellem eksperter og faglig bistand med henblik på at lette udvekslingen af information og undersøgelser vedrørende metrologi, standardisering, kvalitetskontrol, -forbedring og -certificering samt udvikling af den faglige bistand på området
- udvekslinger og kontakter mellem specialiserede organer og institutioner på disse områder
- interventioner, der tager sigte på at opnå gensidig anerkendelse af systemer og kvalitetscertificering
- afholdelse af møder for konsultationer på de pågældende områder.

Artikel 12

Intellektuel og industriel ejendomsret

1. De kontraherende parter forpligter sig inden for rammerne af deres respektive love, forskrifter og politikker til at sikre passende og effektiv beskyttelse og om fornødent styrkelse af de intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser.

2. De mellemamerikanske lande undertegner, så vidt de har mulighed herfor, internationale aftaler om intellektuel og industriel ejendomsret.

Artikel 13

Samarbejde på mineområdet

De kontraherende parter er under hensyntagen til miljøbeskyttelsesaspekterne enige om at fremme et passende samarbejde til udvikling af minesektoren.

Samarbejdet gennemføres først og fremmest ved hjælp af foranstaltninger, der tager sigte på:

- at tilskynde virksomheder fra de to parter til at deltage i prospektering, efterforskning, udvinding og udnyttelse af deres respektive mineralressourcer
- at skabe aktiviteter til fremme af små og mellemstore virksomheder i mineindustrien
- at udveksle erfaringer og teknologi, vedrørende prospektering, efterforskning og udvinding af mineraler, samt at foretage fælles undersøgelser til fremme af mulighederne for teknologisk udvikling i sektoren.

Artikel 14

Samarbejde på energiområdet

De kontraherende parter anerkender energisektorens betydning for den økonomiske og sociale udvikling og er rede til at styrke deres samarbejde navnlig på områderne

energiplanlægning, energibesparelser og rationel energidnyttelse samt efterforskning af nye energikilder. Der vil i denne sammenhæng blive taget hensyn til miljøspekterne.

For at virkeliggøre dette mål beslutter parterne af fremme:

- gennemførelsen af undersøgelser og fælles forskning
- evaluering af det energipotential, der kan udnyttes af de alternative ressourcer, og anvendelse af teknologier med henblik på energibesparelser i produktionsprocesserne
- opretholdelse af løbende kontakter mellem ansvarlige for energiplanlægning
- gennemførelse af fælles programmer og projekter på området.

Artikel 15

Samarbejde på transportområdet

De kontraherende parter anerkender transportsektorens betydning for den økonomiske udvikling og for større samhandel og vil søge at træffe de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre et samarbejde inden for de forskellige transportformer.

Samarbejdet vil navnlig omfatte:

- udveksling af information om de respektive politikker og emner af gensidig interesse
- uddannelsesprogrammer inden for økonomi, jura og teknik for erhvervsdrivende og ansvarlige i den offentlige administration
- faglig bistand, særlig til programmer for modernisering af infrastrukturer.

Artikel 16

Samarbejde inden for informationsteknologi og telekommunikation

1. De kontraherende parter konstaterer, at informationsteknologi og telekommunikation er af grundlæggende betydning for den økonomiske og sociale udvikling, og erklærer sig rede til at tilskynde til et samarbejde på områder af fælles interesse, især inden for:

- fremme af investeringer og saminvesteringer
- standardisering, overensstemmelsesafprøvning og certificering

- telefonsystemer i landdistrikter og mobiltelefoni samt land- og rumtelekommunikation, f.eks. transportnet, satellitter, optiske fibre, tjenesteintegrerede digitalnet (ISDN) og datatransmission
- elektronik og mikroelektronik
- datamatisering og automatisering
- forskning inden for nye informations- og telekommunikationsteknologier og udvikling heraf.

2. Samarbejdet vil navnlig omfatte:

- fremme af fælles projekter inden for forskning og udvikling samt oprettelse af informationsnet og databanker og adgang til eksisterende banker og net
- samarbejde mellem eksperter
- ekspertrapporter, undersøgelser og udveksling af information
- uddannelse af videnskabeligt og teknisk personale
- fastlæggelse og gennemførelse af projekter af fælles interesse.

Artikel 17

Samarbejde på turistområdet

De kontraherende parter yder i overensstemmelse med deres lovgivninger støtte til samarbejdet på turistområdet i Mellemamerika gennem specifikke foranstaltninger såsom:

- informationsudveksling og undersøgelser af den fremtidige udvikling på turistområdet
- bistand inden for statistik og edb
- uddannelsesforanstaltninger
- tilrettelæggelse af arrangementer og deltagelse i messer til fremme for den mellemamerikanske region
- fremme af investeringer og saminvesteringer der kan bidrage til at forøge turismen.

Artikel 18

Samarbejde på miljøområdet

Parterne giver udtryk for deres vilje til at etablere et tæt samarbejde inden for beskyttelse, bevarelse, forbedring og forvaltning af miljøet, især med henblik på at løse problemerne i forbindelse med vand-, jordbunds- og luftforurening, erosion, ørkendannelse, afskovning og overdreven udnyttelse af naturressourcerne, bykoncentration samt produktiv bevarelse af dyr og planter i skove eller vandmiljø for at forhindre en irrationel og handelsmæssig udnyttelse heraf, navnlig når der er tale om beskyttede arter.

Med henblik herpå bestræber parterne sig på at gennemføre fælles aktioner, der især tager sigte på:

- skabelse og styrkelse af såvel offentlige som private mellemamerikanske strukturer, der er kompetente på dette område
- fremme af undervisningen i miljøspørgsmål på alle niveauer og omfattende udbredelse af kendskabet til og løsningerne på miljøproblemerne med henblik på bevidstgørelse af offentligheden
- gennemførelse af undersøgelser og projekter samt tilrådgivningsstillelse af faglig bistand
- tilrettelæggelse af møder, seminarer, workshoper og konferencer samt udveksling af fagfolk og tjenestemænd, der er specialiseret på området
- udveksling af oplysninger og erfaringer
- gennemførelse af undersøgelser og forskning med henblik på iværksættelse af fælles programmer og projekter, der tager sigte på at forebygge og kontrollere naturkatastrofer
- fremme af udvikling og alternativ erhvervsudnyttelse af beskyttede områder under hensyntagen til disse områders beskaffenhed.

Artikel 19

Samarbejde om spørgsmål vedrørende den biologiske mangfoldighed

De kontraherende parter bestræber sig på at etablere et samarbejde om bevarelse af den biologiske mangfoldighed. I dette samarbejde skal der tages hensyn til kriterierne om samfundsøkonomisk nytte, til bevarelsen af den økologiske balance og til de indfødte befolkningsgruppers interesser.

Artikel 20

Udviklings samarbejde

Med henblik på at gøre samarbejdet på nedenstående områder mere effektivt søger parterne at opstille en flerårig programmering.

Parterne erkender desuden, at viljen til at bidrage til en mere kontrolleret og bæredygtig udvikling indebærer dels, at der gives højeste prioritet til udviklingsprojekter, der tager sigte på at tilfredsstille de grundlæggende behov hos de dårligst stillede befolkningsgrupper i de mellemamerikanske lande og fremme kvindens rolle i denne proces, dels, at miljøproblemerne knyttes tæt sammen med udviklingsprocessen.

Samarbejdet omfatter navnlig foranstaltninger, der tager sigte på at bekæmpe ekstrem fattigdom, mildne strukturtilpasningsprogrammernes konsekvenser og fremme jobskabelsen, idet der lægges vægt på foranstaltninger med indvirkning på den økonomiske strukturering og tages hensyn til de makroøkonomiske og sektorspecifikke problemer samt spørgsmål vedrørende institutionel udvikling.

Samarbejdet gennemføres i størst mulig udstrækning i tæt samarbejde med medlemsstaterne.

Artikel 21

Samarbejde inden for landbrug, skovbrug og udvikling af landdistrikter

Parterne er enige om at etablere et samarbejde inden for landbrug, opdræt, skovbrug, agroindustri, landbrugsfødevarerindustri og tropiske produkter for at hæve udviklingsniveauerne.

Med henblik herpå forpligter de sig til velvilligt, i god samarbejdsånd og under hensyntagen til deres respektive forskrifter på området at undersøge:

- mulighederne for at udvikle deres samhandel med landbrugs- og skovprodukter, varer fra agroindustrien og tropiske produkter
- sundhedsmæssige, fytosanitære, veterinære og miljømæssige foranstaltninger med henblik på at fjerne de handelshindringer, der måtte være forbundet dermed.

Desuden bestræber parterne sig under overholdelse af principperne om bæredygtig udvikling på at gennemføre foranstaltninger, der kan styrke samarbejdet inden for:

- udvikling af landbrugssektoren
- beskyttelse og varig udvikling af jordbunds-, vand-, skov-, plante- og dyressourcerne
- miljøet i landbruget og i landdistrikter
- udvikling af menneskelige ressourcer, bl.a. inden for de nye landbrugs-, opdræts- og skovbrugsteknikker samt virksomhedsledelse
- udveksling af og indbyrdes kontakter mellem fagfolk, producenter og institutioner hos de to parter med henblik på at fremme og lette handelstransaktioner og investeringer
- landbrugsforskning
- styrkelse af og indbyrdes forbindelser mellem databanker og statistikker inden for landbrug og skovbrug.

Artikel 22

Samarbejde inden for fiskeri

De kontraherende parter er enige om at styrke og udvikle samarbejdet på fiskeriområdet, navnlig inden for evaluering af ressourcer, ikke-industrielt fiskeri og akvakultur ved hjælp af foranstaltninger såsom:

- udarbejdelse og gennemførelse af specifikke programmer og projekter på det økonomiske, handelsmæssige og videnskabelige og tekniske område

- styrkelse af hele den private sektors deltagelse i udviklingen af denne sektor.

Artikel 23

Samarbejde om sundhed

De kontraherende parter er enige om at samarbejde med henblik på at forbedre folkesundheden, særligt blandt de dårligst stillede befolkningsgrupper, idet der lægges vægt på risikogrupperne.

For at nå dette mål søger parterne at udvikle fælles forskning, teknologioverførsel, udveksling af erfaringer og faglig bistand, herunder navnlig foranstaltninger vedrørende:

- forvaltning og administration i de pågældende tjenester, især de primære sundhedstjenester
- udvikling af undervisningsprogrammer og erhvervsuddannelsesprogrammer i sundhedssektoren
- programmer og projekter til forbedring af sundhedsforholdene (navnlig med henblik på at forebygge infektioner og epidemiske sygdomme) og af den sociale velfærd i by- og landområder,
- uddannelse af det grundlæggende sundhedspersonale
- forebyggelse og behandling af aids
- mor/barn behandling og familieplanlægning
- forebyggelse og behandling af kolera.

Artikel 24

Samarbejde om social udvikling

1. De kontraherende parter etablerer inden for rammerne af deres kompetencer og i overensstemmelse med deres respektive lovgivninger et omfattende samarbejde med henblik på at styrke den sociale udvikling, især gennem en forbedring af levevilkårene for de fattigste befolkningsgrupper i de mellemamerikanske lande.

2. De foranstaltninger og aktioner, der skal bidrage til at virkeliggøre disse mål, omfatter støtte, hovedsagelig i form af faglig bistand, på følgende områder:

- beskyttelse af børn
- fremme af kvindens rolle
- støtte til omstilling fra uformel til formel økonomi
- uddannelses- og bistandsprogrammer til fordel for de unge, der befinder sig i en særlig vanskelig situation
- foranstaltninger med henblik på at mildne de sociale virkninger af strukturtilpasningsprogrammerne, navnlig ved hjælp af programmer, der kan fremme jobskabelsen
- administration af de sociale tjenester
- forbedring af bolig- og hygiejneforholdene i by- og landområder.

*Artikel 25***Samarbejde om bekæmpelse af narkotikamisbrug**

De kontraherende parter forpligter sig i overensstemmelse med deres respektive kompetencer til at koordinere og intensivere deres bestræbelser for at forebygge, reducere og bekæmpe ulovlig produktion, handel og forbrug af narkotika og psykotrope stoffer under hensyntagen til arbejde på området i regionale og internationale organer.

Dette samarbejde, der skal foregå med inddragelse af de kompetente organer på området, omfatter bl.a.:

- projekter for uddannelse, behandling, afvænnning og rehabilitering af stofmisbrugere
- programmer for forebyggelse af brug af illegale stoffer
- forskningsprogrammer
- foranstaltninger med henblik på at fremme en alternativ udvikling, bl.a. udskiftning af afgrøder
- udveksling af relevant information, herunder foranstaltninger vedrørende hvidvaskning af penge
- programmer for kontrol af handel med prækursorer, kemiske produkter og psykotrope stoffer

De kontraherende parter har mulighed for efter fælles overenskomst at inddrage andre aktionsområder.

*Artikel 26***Samarbejde vedrørende bistand til grupper af flygtninge, fordrevne personer og hjemvendte flygtninge**

Parterne bekræfter på ny deres vilje til at videreføre et bredt samarbejde med henblik på at genintegrere mellem-amerikanske grupper af flygtninge, fordrevne personer og hjemvendte flygtninge i arbejdslivet gennem:

- støtte til udarbejdelse af samarbejdsaktioner i koordinering med de støttemodtagende lande og Den Internationale Konference for Mellemamerikanske Flygtninge (CIREFCA)
- gennemførelse af specifikke projekter med interesse-rede partnere på dette område: UNHCR, regeringsorganer i de støttemodtagende lande og ansete ngo'er i de to regioner.

*Artikel 27***Samarbejde vedrørende styrkelse af den demokratiske proces i Mellemamerika**

De kontraherende parter er enige om at støtte den demokratiske institution og proces i Mellemamerika, navnlig for så vidt angår tilrettelæggelse og overholdelse af frie og transparente valg, styrkelse af retsstaten, overholdelse af menneskerettighederne og hele befolkningens deltagelse i

det politiske og sociale liv uden nogen form for forskelsbehandling.

Med henblik på at virkeliggøre ovennævnte målsætninger gennemfører parterne følgende aktiviteter:

- iværksættelse og gennemførelse af det flerårige program til fremme af menneskerettighederne, som blev godkendt i Lissabon i februar 1992
- udarbejdelse og gennemførelse af andre specifikke projekter med henblik på at støtte demokratiet i Mellemamerika.

*Artikel 28***Samarbejde inden for regional integration**

De kontraherende parter fremmer gennemførelsen af aktioner, der tager sigte på at udvikle den regionale integration i Mellemamerika.

Der skal især gives prioritet til aktioner, der omfatter:

- faglig bistand vedrørende tekniske og praktiske integrationsaspekter
- fremme af underregional og mellemregional handel
- udvikling af det regionale miljøsamarbejde
- styrkelse af de regionale institutioner og støtte til gennemførelsen af fælles politikker og aktiviteter
- tilskyndelse til udvikling af regional kommunikation.

*Artikel 29***Samarbejde vedrørende den offentlige administration**

De kontraherende parter er enige om at etablere et samarbejde inden for administration og institutionel organisation, herunder domstolsorganisation.

For at nå disse mål gennemføres der foranstaltninger, der især tager sigte på at fremme udveksling af oplysninger og uddannelseskurser for tjenestemænd og ansatte i de nationale administrationer, således at den offentlige forvaltning gøres mere effektiv.

Dette samarbejde vil blive gennemført med inddragelse af de eksisterende institutioner i Fællesskabet og Mellemamerika.

*Artikel 30***Samarbejde om information, kommunikation og kultur**

De kontraherende parter er enige om at gennemføre fælles aktioner inden for information og kommunikation med henblik på at udbrede og øge kendskabet til Det

Europæiske Fællesskab og Mellemamerika og deres målsætninger samt anspore Fællesskabets medlemsstater og de mellemamerikanske lande til at styrke deres forbindelser på det kulturelle område.

Disse aktioner vil navnlig antage følgende former:

- udveksling af relevant information om emner af gensidig interesse inden for kultur og information
- tilskyndelse til kulturarrangementer og kulturudvekslinger, især mellem universiteter
- udarbejdelse af forundersøgelser og faglig bistand til bevarelse af kulturarven.

Artikel 31

Samarbejde inden for uddannelse

Med henblik på at forbedre uddannelsen af menneskelige ressourcer i den mellemamerikanske region styrkes samarbejdet på områder af gensidig interesse under hensyntagen til nye teknologier på dette område.

Samarbejdet vil kunne antage form af:

- foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre uddannelsen af ledere, teknikere, erhvervsfolk og faglærte arbejdere
- foranstaltninger med stor multipliktoreffekt til uddannelse af undervisere og ledende teknisk personale, som allerede har lederansvar i offentlige og private virksomheder, administrationen, offentlige tjenester og økonomiske serviceorganer
- konkrete programmer for udveksling af eksperter, viden og teknik mellem uddannelsesinstitutioner i de mellemamerikanske lande og Europa, særlig på det tekniske, videnskabelige og erhvervsmæssige område
- alfabetiseringsprogrammer som led i projekter inden for sundhed og social udvikling.

Artikel 32

Midler til gennemførelse af samarbejde

1. De kontraherende parter forpligter sig til efter evne og under anvendelse af deres respektive mekanismer at stille passende midler til rådighed til at virkeliggøre de ved denne aftale fastsatte mål for samarbejdet, herunder finansielle midler. I denne forbindelse foretages der, hver gang det er muligt, en flerårig programmering og fastsættelse af prioriteringer under hensyntagen til de mellemamerikanske landes behov og udviklingsniveau.

2. For at lette samarbejdet i henhold til denne aftale indrømmer de mellemamerikanske lande eksperter fra Fællesskabet de garantier og faciliteter, der er nødvendige for udøvelsen af deres hverv.

Artikel 33

Blandet kommission

1. De kontraherende parter beslutter at videreføre den blandede kommission, der blev nedsat ved samarbejdsaftalen undertegnet i 1985. Den blandede kommission består af repræsentanter for Fællesskabet og repræsentanter for de mellemamerikanske lande, som bistås af repræsentanter for organer for den mellemamerikanske integration.

2. Den blandede kommission har til opgave:

- at drage omsorg for den rette gennemførelse af aftalen
- at koordinere og prioritere aktiviteter, projekter og konkrete foranstaltninger i forbindelse med denne aftales mål og at foreslå de nødvendige midler til deres gennemførelse
- at undersøge og opfølge udviklingen i samhandelen og i samarbejdet mellem parterne
- at udforme alle nødvendige henstillinger med henblik på at fremme en øget samhandel og en intensivering og diversificering af samarbejdet
- at søge egnede midler til at forebygge de vanskeligheder, der måtte opstå i forbindelse med fortolkningen og gennemførelsen af denne aftale.

3. Dagsordenen for møderne i den blandede kommission fastsættes efter fælles overenskomst. Den blandede kommission fastsætter selv bestemmelser om mødehyppighed og -sted, formandskab og andre spørgsmål, der måtte opstå, og afgør, om der eventuelt skal nedsættes underkommissioner.

Artikel 34

Andre aftaler

1. Med forbehold af bestemmelserne i traktaterne om oprettelse af de Europæiske Fællesskaber berører denne aftale og enhver handling i henhold til den på ingen måde den kompetence, som Fællesskabets medlemsstater har til at gennemføre bilaterale aktioner med landene i Mellemamerika inden for rammerne af det økonomiske samarbejde og til eventuelt at indgå nye aftaler om økonomisk samarbejde med de mellemamerikanske lande.

2. Bestemmelserne i denne aftale erstatter de bestemmelser i aftalerne mellem Fællesskabets medlemsstater og de mellemamerikanske lande, som er uforenelige eller identiske dermed, jf. dog bestemmelserne i stk. 1 vedrørende det økonomiske samarbejde.

Artikel 35

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastsat i nævnte traktat, og på den anden side for områderne i de seks mellemamerikanske stater, der er kontraherende parter i aftalen.

Artikel 36

Bilag

Bilaget udgør en integrerende del af denne aftale.

Artikel 37

Ikrafttræden og stiltiende forlængelse

Denne aftale træder i kraft på den første dag i måneden efter den dato, på hvilken de kontraherende parter har givet hinanden notifikation om afslutningen af de retlige procedurer, som er nødvendige i så henseende. Denne

aftale indgås for en periode på fem år. Den forlænges stiltiende fra år til år, medmindre en af de kontraherende parter opsiges den med et skriftligt varsel på seks måneder forud for udløbsdatoen.

Hvis opsigelsen kommer fra et af de mellemamerikanske lande, berører den ikke aftalens gyldighed for de øvrige kontraherende parter.

Artikel 38

Sprog

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på dansk, engelsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

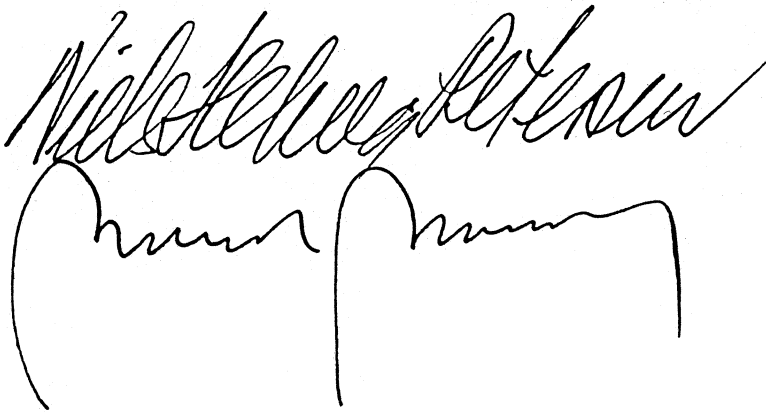
Artikel 39

Udviklingsklausul

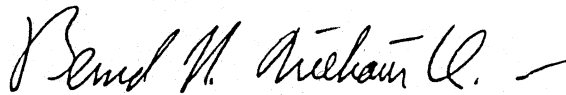
1. De kontraherende parter kan efter fælles overenskomst udbygge og forbedre denne aftale med henblik på at øge samarbejdet og supplere dette gennem aftaler om specifikke sektorer eller aktiviteter.

2. Som led i anvendelsen af denne aftale kan hver af de kontraherende parter fremsætte forslag til at udvide området for det gensidige samarbejde under hensyntagen til erfaringerne med aftalens gennemførelse.

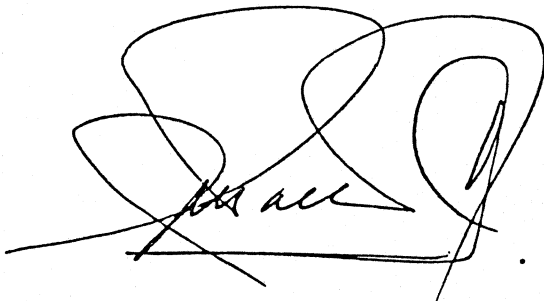
Por el Consejo de las Comunidades Europeas
For Rådet for De Europæiske Fællesskaber
Für den Rat der Europäischen Gemeinschaften
Για το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
For the Council of the European Communities
Pour le Conseil des Communautés européennes
Per il Consiglio delle Comunità europee
Voor de Raad van de Europese Gemeenschappen
Pelo Conselho das Comunidades Europeias

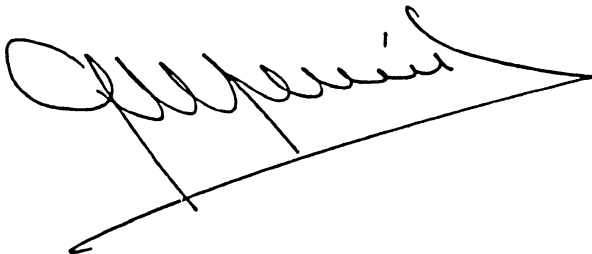
Por el Gobierno de la República de Costa Rica

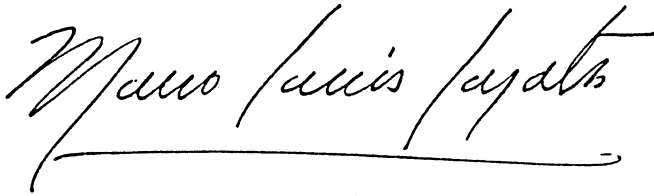
Por el Gobierno de la República de El Salvador

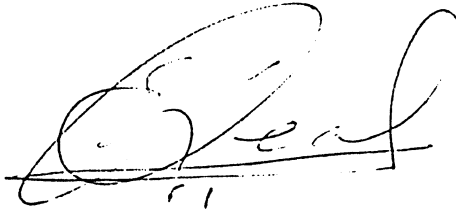
Por el Gobierno de la República de Guatemala

Por el Gobierno de la República de Honduras

A handwritten signature in cursive script, reading "Manuel Luis Pazato", with a long horizontal flourish underneath.

Por el Gobierno de la República de Nicaragua

A handwritten signature in cursive script, appearing to be "E. Real", with a horizontal line underneath.

Por el Gobierno de la República de Panamá

A handwritten signature in cursive script, appearing to be "J. L. Varela", with a large loop at the end.

—

BILAG

BREVVEKSLING OM SØTRANSPORT

Brev nr. 1

Hr.,

Jeg ville være Dem taknemmelig, såfremt De ville bekræfte følgende:

Ved undertegnelsen af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og republikkerne Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama forpligtede parterne sig til at søge spørgsmål vedrørende søtransport behandlet på passende måde, særlig når søtransport kunne give anledning til en hindring for udvikling af samhandelen. I denne forbindelse skal der søges gensidigt tilfredsstillende løsninger under overholdelse af princippet om fri og redelig konkurrence på et kommercielt grundlag.

Det blev tillige aftalt, at disse spørgsmål også skulle behandles på møder i den blandede kommission.

Modtag, hr., forsikringen om min mest udmærkede højagtelse.

For Rådet for De Europæiske Fællesskaber

Brev nr. 2

Hr.,

Jeg har den ære at anerkende modtagelsen af Deres skrivelse og bekræfte følgende:

»Ved undertegnelsen af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og republikkerne Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama forpligtede parterne sig til at søge spørgsmål vedrørende søtransport behandlet på passende måde, særlig når søtransport kunne give anledning til en hindring for udvikling af samhandelen. I denne forbindelse skal der søges gensidigt tilfredsstillende løsninger under overholdelse af princippet om fri og redelig konkurrence på et kommercielt grundlag.

Det blev tillige aftalt, at disse spørgsmål også skulle behandles på møder i den blandede kommission.»

Modtag, hr., forsikringen om min mest udmærkede højagtelse.

For Mellemerika

ENSIDIG ERKLÆRING FRA MELLEAMERIKA OM ARTIKEL 8

De mellemamerikanske lande giver udtryk for deres vilje til efter anmodning fra en hvilken som helst af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs medlemsstater at indlede samtaler med henblik på indgåelse af aftaler om beskyttelse og fremme af investeringerne.

ENSIDIG ERKLÆRING FRA FÆLLESSKABET OM ARTIKEL 32

Fællesskabet bekræfter sin vilje til at yde bistand først og fremmest til projekter af regional rækkevidde og erklærer sig rede til kvalitativt og kvantitativt at intensivere dette samarbejde. De finansielle bidrag, der mobiliseres med henblik herpå, vil svare til denne aftales udvidede mål samt til den store forøgelse af midlerne, der er fastsat i retningslinjerne for samarbejdet med udviklingslandene i Asien og Latinamerika for året 1990; disse bidrag vil indgå i budgetbevillingerne.

ENSIDIG ERKLÆRING FRA FÆLLESSKABET OM DE SÆRLIGE INDRØMMELSER, DER ER TILSTÅET MELLEAMERIKA VED RÅDETS FORORDNING (EØF) nr. 3900/91 AF 16. DECEMBER 1991

Fællesskabet erklærede sig rede til:

- a) at undersøge virkningerne for de mellemamerikanske lande og de øvrige udviklingslande af de særlige indrømmelser, der er tilstået inden for rammerne af den generelle præferenceordning
- b) at videreføre dialogen om dette spørgsmål med de latinamerikanske lande
- c) at bemyndige Kommissionen til ved udløbet af den gyldighedsperiode, der er fastsat for indrømmelsen af disse præferencer (1994), at foretage en evaluering af situationen, særlig på baggrund af udviklingen i de forhold, som der blev taget hensyn til ved indrømmelsen af sådanne præferencer.

ENSIDIG ERKLÆRING FRA MELLEAMERIKA OM DE SÆRLIGE INDRØMMELSER, DER ER TILSTÅET MELLEAMERIKA VED RÅDETS FORORDNING (EØF) nr. 3900/91 AF 16. DECEMBER 1991

De mellemamerikanske kontraherende parter giver udtryk for, at de tillægger den præferencebehandling, som Det Europæiske Fællesskab har tilstået dem inden for rammerne af den generelle præferenceordning stor betydning.

Denne behandling er særlig vigtig for de mellemamerikanske lande som støtte til deres udvikling i retning af fred, demokratisk konsolidering og national genopbygning; det samme gælder bestræbelserne for, at Mellemamerikas skrøbelige økonomier og demokratiske samfund og institutioner ikke skades af problemerne i forbindelse med narkotika.